

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Llanllyfni

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Mae'r holl ddisgyblion ar draws yr ysgol yn gwneud cynnydd da mewn Addysg Grefyddol.
- Gosodir targedau heriol ar gyfer bob disgybl er mwyn eu galluogi i ddatblygu i'w llawn potential.
- Mae disgyblion o bob oed yn ateb cwestiynau, yn canolbwyntio ar eu tasgau ac yn datrys problemau a gwneud penderfyniadau yn hyderus.
- Mae arsylwadau'n dangos fod goreuon yn B5 a 6 yn gweithio'n annibynnol ac yn cynllunio a gweithredu eu tasgau gan gymhwyso medrau y maent wedi eu dysgu eisoes i sefyllfaoedd newydd yn hyderus iawn.
- Mae arsylwadau / arfarniad yn dangos fod mwyafrif o'r disgyblion yn defnyddio strategaethau AagD a meddwl yn llwyddiannus yng nghyd-destun eu dysgu, gan adfyfrio ar eu dysgu eu hunain yn y gwersi.
- Mae llyfrau gwaith y plant yn dangos cynnydd yng nghyflawniad eu dysgu mewn Addysg Grefyddol.
- Cynllunnir cyfleoedd cyson i ddisgyblion harfarnu gwaith eu hunain ac eraill. Gwneir defnydd effeithiol iawn o'r crafwr a strategaethau meddwl ac AagD i hyrwyddo'r dysgu

Materion i gael sylw

- Parhau i ddatblygu strategaethau AagD a Meddwl fel arf dysgu.

Rhagorol

Da

✓

Digonol

Anfodddhaol

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Darparir amser priodol i'r pwnc yn ôl y canllawiau statudol.
 - Darperir profiadau cytbwys ac eang trwy gynnig profiadau sydd yn cwrdd â gofynion y Cyfnod Sylfaen a'r Cwricwlwm 2008.
 - Cynlluniau Cyfnod Sylfaen 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' yn datblygu'n flynyddol a gwelir cydbwysedd a datblygiad yn y profiadau.
 - Cyfoethogir profiadau plant trwy gyfuniad da o waith ar ac oddi ar y safle trwy ymweliadau amrywiol.
 - Mae cyfraniad ac effaith y rhaglen ABCH yn cael effaith gadarnhaol ar brofiadau'r disgyblion.
 - Mae cofnodion arsylwi gwersi'r ddwy flynedd ddiwethaf yn dangos bod ansawdd yr addysgu o leiaf yn dda ar draws yr ysgol.
- Cryfderau'r addysgu yw:

Cynllunio effeithiol yn cynnwys: Cyd gynllunio rhwng yr athrawes a'r staff cefnogol.

Elfennau cryf o AagD :

Amcanion clir a m.p.ll. yn cael eu pennu a'u cytuno arnynt gyda'r plant
 Amrediad ac ystod o ddulliau addysgu yn sicrhau cyfranogiad gan y disgyblion.
 Lefel addas o her.
 Cyfleoedd i blant gydweithio.
 Cyflenwad a defnydd o adnoddau.
 Gwaith gwahaniaethol yn unol â thargedau a chynlluniau unigol AAA.
 Defnydd effeithiol o staff cymorth i gefnogi'r addysgu.
 Yr athrawon yn modelu iaith yn gyson.
 Perthynas dda gyda'r plant , ymddygiad da iawn .

Materion i gael sylw

Parhau i roi sylw i addasu cynlluniau i gyd-fynd â themâu.

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?	Ydy	Nac ydy
---	------------	----------------

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Mae naws ysbrydol i'r gwasanaethau ac mae'r plant yn cael cyfleoedd cyson i gyfrannu at ac i gynllunio gwasanaethau eu hunain.
- Rhoddir cyfleoedd i ddisgyblion mewn cyfnodau o gyd-addoli i ymdawelu, myfyrio'n ysbrydol a thrafodir gwerthoedd a moesoldeb.
- Mae Addoli ar y Cyd yn rhan greiddiol o wasanaethau ysgol a dosbarth.
- Ceir cyfleoedd parhaol i ddisgyblion ddangos empathi a goddefgarwch at elusennau gwahanol a ddewiswyd eu cefnogi ganddynt.
- Dilynir rhaglen o themâu ar gyfer gwasanaethau megis themâu Beiblaidd, ABaCh, Elusennau, Addysg Fyd Eang, Moesoldeb ayb.
- Yn ogystal mae'r gwasanaethau Dydd Gŵyl Dewi, Diolchgarwch, Nadolig yn cyfrannu'n werthfawr at ddatblygiadau ysbrydol, cymdeithasol a diwylliannol y disgyblion.
- Cyfnod o weddi cyn amser cinio ac i gloi'r diwrnod.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Parhau i gynnal a datblygu'r safonau da sy'n bodoli eisioes.

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Llofnod: *G Jones* (Pennaeth)

Dydddiad: 12.7.11